

Sygn. akt VIII Ns 142/14

POSTANOWIENIE

Dnia 13 maja 2015 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Śródmieścia Wydział VIII Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSR Paweł Wiśniewski

Protokolant Alicja Winiarska

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2015 r. we Wrocławiu na rozprawie sprawy

z wniosku **A. M.**

przy udziale **H. K.**

o stwierdzenie nabycia spadku po **J. M.**

postanawia:

stwierdzić, że spadek po J. M., zmarłym w dniu 22 lutego 1999 r. we W., ostatnio stale zamieszkałym przy ul. (...) we W., na podstawie testamentu z dnia 14 sierpnia 1988 r. nabyła w całości córka H. K..

Sygn. akt **VIII Ns 142/14**

UZASADNIENIE

Wnioskodawca A. M. wniósł o stwierdzenie nabycia spadku po swoim ojcu - J. M..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Spadkodawca J. M., ostatnio stale zamieszkały we W. przy ul. (...), zmarł w dniu 22 lutego 1999 r. we W.. W chwili śmierci był wdowcem.

(dowód: - odpis skrócony aktu zgonu spadkodawcy, k. 3;

- zapewnienia spadkowe wnioskodawcy i uczestniczki postępowania.)

Spadkodawca miał dwoje dzieci: syna A. M. i córkę H. K..

(dowód: - odpis skrócony aktu urodzenia A. M., k. 3;

- odpis skrócony małżeństwa H. K., k. 3;

- zapewnienia spadkowe wnioskodawcy i uczestniczki postępowania.)

W dniu 14 sierpnia 1988 r. spadkodawca sporządził własnoręczny testament w którym oświadczył, że majątek nabyty aktem notarialnym nr 8012/1974 z dnia 19 kwietnia 1974 r. przeznaczą w całości córce H. K.. Wskazał, że kupiony dom wpisany jest w księdze wieczystej nr (...). Poza tym oświadczył, że testament przekazuje na dobro H. K. oraz jej dzieci M. i A..

(dowód: - testament z dnia 14 sierpnia 1988 r. wraz z protokołem otwarcia i ogłoszenia testamentu, k. 11-12 i 14 akt Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia o sygn. I Ns 168/09,

- zeznania świadka S. S., k. 107-108.)

W chwili sporządzania testamentu spadkodawca wraz z żoną D. M. był - na zasadach wspólności ustawowej małżeńskiej - współwłaścicielem nieruchomości lokalowej położonej we W. przy ul. (...), którą małżonkowie nabyli na podstawie umowy sprzedaży z dnia 19 kwietnia 1974 r. Dla opisanej nieruchomości w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Krzyków została wówczas założona księga wieczysta o numerze (...).

(dowód: odpis zupełny z księgi wieczystej (...), k. 26-28)

W chwili sporządzania testamentu spadkodawca nie był właścicielem innych wartościowych składników majątkowych.

(bezsporne)

Dokonując ustaleń faktycznych, Sąd pominął – jako nieistotne dla rozstrzygnięcia - twierdzenia związane z relacjami między uczestnikami postępowania, w tym co do wiedzy uczestniczki postępowania o miejscu zamieszkania wnioskodawcy.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 926 k.c., powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą.

W toku niniejszego postępowania ujawniony został testament spełniający wymagania testamentu własnoręcznego, o których mowa w art. 949 § k.c. Zgodnie z powołanym przepisem, spadkodawca może bowiem sporządzić testament w ten sposób, że napisze go w całości pismem ręcznym, podpisze i opatrzy datą. Autentyczność tego testamentu nie budziła wątpliwości. Ostatecznie żaden z uczestników postępowania nie podnosił bowiem, że testament nie został faktycznie sporządzony przez spadkodawcę. Także w ocenie Sądu nie istniały okoliczności mogące poddawać w wątpliwość autentyczność testamentu i uzasadniać dopuszczenie z urzędu dowodu z opinii biegłego z zakresu badania pisma ręcznego celem zweryfikowania czy testament został sporządzony i podpisany przez spadkodawcę. Prawdziwości testamentu nie podważało bowiem dokonane bez udziału biegłego porównanie testamentu z przedłożonymi przez uczestniczkę postępowania dokumentami z odręcznym pismem spadkodawcy (art. 254 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Świadek S. S. (k. 107-108) w sposób przekonujący, spójny i jasny, potwierdził zaś fakt własnoręcznego sporządzenia i podpisania testamentu przez spadkodawcę.

Ustalając treść ostatniej woli spadkodawcy wyrażoną w testamencie, w którym spadkodawca przeznaczył oznaczonej osobie poszczególne przedmioty majątkowe, należy mieć na względzie art. 948 i art. 961 k.c. We wskazanych przepisach przewidziano dyrektywy interpretacyjne testamentu, przy czym dyrektywa zawarta w art. 948 k.c. ma charakter ogólny, dyrektywa zaś z art. 961 k.c. - szczególny. Zgodnie z pierwszym z wymienionych artykułów, testament należy tak tłumaczyć, ażeby zapewnić możliwie najpełniejsze urzeczywistnienie woli spadkodawcy. Jeżeli w oparciu o treść testamentu nie można w sposób jednoznaczny ustalić rzeczywistej woli spadkodawcy, testament obejmuje prawie cały - a tym bardziej cały - spadek, wątpliwości zaś dotyczą zakwalifikowania jako spadkobiercy albo zapisobiercy osoby, na rzecz której dokonano w testamencie rozrządzeń, zastosowanie znajduje reguła wyrażona w art. 961 k.c. W myśl tego artykułu, jeżeli spadkodawca przeznaczył oznaczonej osobie w testamencie poszczególne przedmioty majątkowe, które wyczerpują prawie cały spadek, osobę tę poczytuje się w razie wątpliwości nie za zapisobiercę, lecz za spadkobiercę powołanego do całego spadku; jeżeli takie rozrządzenie testamentowe zostało

dokonane na rzecz kilku osób, osoby te poczytuje się w razie wątpliwości za powołane do całego spadku w częściach ułamkowych odpowiadających stosunkowi wartości przeznaczonych im przedmiotów. Uregulowanie zawarte w art. 961 k.c. oparte jest na założeniu, że powołanie spadkobiercy może dotyczyć tylko ułamkowej części spadku, a nie poszczególnych praw (przedmiotów) majątkowych.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie stanowiskiem, które w ocenie Sądu zasługuje na aprobatę, o tym, czy przedmioty majątkowe przeznaczone w testamencie jednej lub kilku osobom wyczerpują prawie cały spadek decyduje stosunek wartości przedmiotów objętych rozporządzeniem spadkodawcy oraz w testamencie pominiętych, z chwili sporządzenia testamentu (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 16 września 1993 r., III CZP 122/93, OSP 1994.10/177; uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 października 1997 r., I CKN 276/97, OSNC 1998/4/63; uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2004 r., III CK 472/03, LEX nr 146714).

Skoro zatem spadkodawca w testamencie przeznaczył uczestniczce postępowania nieruchomość, która w chwili sporządzenia testamentu wyczerpywała prawie cały spadek, nie zaznaczając przy tym, że czyni to tytułem zapisu (art. 968 § 1 k.c.), to znaczy, iż powołał ją jako spadkobiercę do całego spadku.

Dodać należy, że zdaniem Sądu zawarta na końcu testamentu wzmianka o wnuczkach spadkodawcy (córkach uczestniczki postępowania) nie stanowiła rozrządzenia majątkiem na wypadek śmierci, a była jedynie wyrazem dokonanej przez spadkodawcę oceny w zakresie majątkowych skutków sporządzonego przez niego testamentu. Spadkodawca miał bowiem prawo przewidywać, że wskutek dokonanego rozrządzenia (powołania do całego spadku swojej córki) wymienione wnuczki – jako dzieci uczestniczki postępowania – w jakimś stopniu również skorzystają na odziedziczeniu wchodzącej w skład spadku nieruchomości przez ich matkę, a w szczególności, iż w przyszłości same staną się współwłaścicielami tej nieruchomości, skoro należą do kręgu jej spadkobierców ustawowych.

Mając na względzie powyższe, na podstawie art. 677 § 1 k.p.c. oraz powołanych powyżej przepisów k.c. Sąd orzekł jak w sentencji postanowienia.